

ZIGURDS NEIMANIS

DUBULTPORTRETS

821.174-31

Ne 242

Arņa Kilbloka vāka dizains

Vāka dizainam izmantoti attēli no AdobeStock.com / Mstock

Zigurds Neimanis

DUBULTPORTRETS

Autora redakcijā

Korektores *Diāna Graudiņa, Evija Stikute, Andžela Berķe, Zinta Stikute*

Mākslinieciskā redaktore *Inguna Kļava Švanka*

Maketētāja *Dace Polkmane*

Jelgavas tipogrāfija

Apgāds Zvaigzne ABC, SIA, K. Valdemāra ielā 6,

Rīgā, LV-1010. Red. nr. L-4218.

Šis ir ar autortiesībām aizsargāts darbs.

Darba reproducēšana vai jebkāda cita neatļauta izmantošana ir autortiesību pārkāpums.

Par autortiesību pārkāpšanu ir paredzēta atbildība Krimināllikuma 148. pantā.

© Zigurds Neimanis, 2023

© Mākslinieciskais noformējums, izdevums, Apgāds Zvaigzne ABC, 2023

ISBN 978-9934-31-399-8

SAPALS

Rīts, it kā sapratis, ka te viņu neviens īpaši negaida, tuvojās gausi un negribīgi. Patiesībā biju jau gandrīz pamodies, bet mēģināju vēl noķert nule redzētā sapņa pēdējās driskas – ir pilnmēness nakts, es skrienu pa tādu kā palmu birzi, kaut ko saucu, kaut ko meklēju, un tad ierejas suns, bet tas vairs nebija sapnī, tas bija Vīgantu krancis Sputņiks, un mans skrējiens naksnīgajā ainavā aprāvās puskastrā. Dīvainā kārtā sapņus es redzu visai reti vai, pareizāk sakot, tie līdz pamošanās brīdim manā atmiņā nesaglabājas. Žēl, jo es tā arī nesapratu, uz kuriem un kāpēc lēkšu pa spokaino, mēnesstaru pielieto mežu. Iespējams, tam bija kāds sakars ar Sergeja nejaucību, kas man neizgāja no prāta visas pēdējās dienas. Dēls jau no mazotnes man ik brīdi sagādāja negaidītus pārsteigumus, bet pēdējie jaunumi bija kronis visam. Pirmajā brīdī jutos tik nelāgi, ka daudz netrūka, lai būtu atsācis smēķēt.

Nolēmis, ka nedomāšu par Sergeju, vismaz mēģināšu to nedarīt, pagriezos uz otriem sāniem, lai vēl kādu brītiņu pakavētos redzētā sapņa vīzijā. Bet tas jau bija zudis pelēkās vielas labirintos. Un varbūt pat labi, ka tā. Sputņiks turpināja apriet kādu agrīnu gājēju, un es sapratu – nekāda gulēšana te vairs nesanāks. Atcerējies, kāpēc nu jau aizsaulē esošais kaimiņš pirms padsmīt gadiem pieklīdušo kucēnu tika nokristījis tik dīvainā vārdā, es pasmaidīju. Ja nemaldos, toreiz nez kur atrastajam suņa bērnam bija lauzta priekšējā, un vecais Vīgants par šā nenosakāmās

sugas īpatņa sadakterēšanu bija izdevis smuku naudiņu, par ko allaž nīgrā Vīganta sieva šim šerpi noprasījusi: “Vai tas kverpis mums beigu galā nesanāks kosmoskuģa vērtībā,” – uz ko Vīgants vienā mierā atbildējis: “Tik traki nebūs, bet pirmā sputņika cenā sanāks gan!”

Miegs bija pazudis uz neatgriešanos. Vēl nepavēris acis, es sapratu – apnicīgais lietus nav mitējies arī naktī. Lietus lāšu vienmuļā deja uz kaimiņa garāžas skārda jumta vēstija, ka arī šodiena, visticamāk, būs pavadāma iekštelpās, un tas nozīmēja, ka tas labais darbiņš, ko biju nolēmis šodien paveikt, – sakrāmēt zem jumta kārtīgā strēķi vismaz kādu daļu no kamīnam paredzētās malkas – būs vien jāpārceļ uz citu, piemērotāku laiku. Patiesībā es pat nopriecājos, ka šis darbiņš būs jāatliek, jo malkas kaudze, kas puslēģāli tika atvesta no tuvējā gatera, bija visai pamatīga. Nelabvēlīgo laikapstākļu dēļ pamatīgie blukēni nu jau nedēļu mētājās visiem pa kājām uz kopējā piebraucamā ceļa, un tas, maigi sakot, bija sūdīgi. Vēl vakar, pastiepis kaklu uz žoga pusi, lai vēlreiz iztālēm novērtētu apjomīgo malkas čupu, es noskurinājos – visticamāk, netikšu galā ar tās savākšanu vienas dienas laikā. Nomierināju sevi ar domu, ka tas nav tikai slinkums, bet gan debesu tēva uzspiesti apstākļi: ko es varēju darīt, ja draņķīgais lietus liņāja jau kuro dienu, un tā vien šķita, ka drīz visa tuvākā un tālākā apkārtnē pamazām vien pievilksies ar visaptverošu mitrumu... Par šādu debesu dāvanu ņeme, kad bija vēl dzīva, mēdza pie sevis nopuktēt: klāt atkal tas zemeņu pūdētājs...

Atceroties savu bērnību, parasti kļūstu grūtsirdīgs, jo, gadiem ritot, arvien vairāk saprotu, ka tieši tas bezrūpīgais laiks ņemes lauku mājā Vitrupes krastā ir bijis mana nu jau gandrīz nodzīvotā mūža pats jaukākais posms. Protams, ir jau bijuši arī citi jauki brīži šajā dzīvē, bet saldā sajūta, kad pamosties no tā, ka pa pavērto logu acīs iespīd rīta saules

stari, un pirmā skaņa, kas sasniedz tavu apziņu, ir zosu bara melōdiskā gāgināšana sētsvidū, un tā nav salīdzināma ne ar ko.

Ne bez pūlēm piespiedu sevi atvērt acis un uzmost skatienu senajam sienas pulkstenim, kas no aizvēsturiskiem laikiem uzcītīgi skaita manas stundas un nestundas. Katrā ziņā tas bija vecāks par mani, jo, cik nu tālu mana atmiņa sniedzas, antīkais verķis vienmēr bija atradis sev vietu visās mājvietās, uz kurām mūsu ģimene ik pa laikam pārvācās. Pusastoņi, vēl jau gana agrs, – es pie sevis konstatēju un, izlīdis no gultas, ar ierastu kustību ieslīdināju kājas kolēģu dāvinātajās rīta čībās. Toreiz uz piecdesmit gadiem saņemto dāvanu – mīkstās filca čabatas – iebāzu dziļi ōmes drēbju skapī, jo vēl ne tuvu nejutos tādā vecumā, kad pa istabām būtu jāšļūkā šādos apavos, bet pirms neilga laika, precīzāk, pirms gada, tās izvilku, un, izrādās, tīri laba manta...

Manas pārdomas par neseno pagātņi iztraucēja mobilā telefona signāls, kas rīta klusumā šķita tik neiederīgs, ka es pat satrūkos, jo vismaz nedēļu, kopš ar dēlu bijām saspīlētās attiecībās, tas bija vientuļi klusējis. Kad žurnālu, avižu un grāmatu kaudzēs, kas bagātīgi sedza visas iespējamās horizontālās virsmas, biju sameklējis aparātu un ieskatījies tā gaišzilajā displejā, mans izbrīns kļuva vēl lielāks – pazīstamā ciparu kombinācija vēstīja, ka zvana kāds no pārvaldes. Pirmā doma bija – lai tak šie visi iet galīgi ieskrieties! Ja jau tik braši aizdzināt mani priekšlaicīgā pensijā, nav ko mani tagad traucēt, turklāt pusstundu pirms oficiālā darbalaika. Ziņkāre tomēr ņēma virsroku, bet, tiklīdz jau grasījies nospīest ikonu ar zaļo klausulīti, mobilais aplkusa. Slikta zīme, es pie sevis norūcu un, pametis aparātu uz dīvāna un domās pasūtījis visus tiesībsargājošos orgānus uz poda, devos uz virtuvi uzvārīt ūdeni kafijai.

Visticamāk, agrais zvanītājs bija kāds no jaunajiem, kurš, iespējams, vēl nebija pamanījis, ka otrās nodaļas vecākais inspektors Ezerlīcis jau septīto mēnesi iekšlietu sistēmā vairs nestrādā, bet vada savas dienas vēl nepabeigtajā vasaras mājā paklusā piejūras ciematē... Bet nav izslēgta arī cita, daudz ticamāka iespēja – kāds no štata darbiniekiem rīta agrumā tīri nejauši varēja kļūdīties.

Kamēr risināju šīs domas, ūdens bija uzvārījies, un, sagatavojis sev krūzi ar kafiju, es izgāju uz lieveņa. Āra gaiss šķita tikami spīrgts, bet pielijušais dārzs lika nepatīkā saviebties – kuplie dāliju ceri bija nolīkuši gandrīz līdz zemei. Rūsganās un baltās ziedu bumbas, izspūrušas un gliemežu apsēstas, kā nopļautas gulēja uz dārza celiņa. Zāliena zemākajā galā vīdēja paprāva peļķe. Pametu skatienu uz debesīm, cerot pamanīt kaut niecīgu saulstaru, bet sapīku vēl vairāk: ne mazāko pazīmju, ka šis zemeņu pūdetājs beidzot varētu rimties. Viss debesjums, cik vien tālu varēja samānīt, bija vienlaidus pelēks. Arī no vēja, kas kaut nedaudz padzenātu samirkušos padebešus, nebija ne vēsts... Negaidīti no jumta dzegas nopilēja pamatīga lietus lāse un, noslidējusi pār muguru, veikli ieritēja apenēs, likdama man noskurināties un ar steigu doties atpakaļ. Vēl neiegājis vējtverī, jau sadzirdēju, ka uz dīvāna pamestais mobilais telefons skandina savus brašos ritmus. “Čorts!” es iebrēcos tik skaļi, ka vārna, kas sabozusies tupēja Vīgantū nokaltušajā ābelē, man atbildēja ar saprotošu “krā!”. Parādījis muļķa putnam nepieklājīgu žestu un izšlakstījis pusi no karstās kafijas sev uz nabas, iesteidzos iekšā un, paķēris aparātu, steidzīgi nospiedu ekrānā, kā man likās, vajadzīgo vietu, bet trāpīju acīmredzot ne tur. Spāniskie treļļi tajā pašā mirklī apklusā. Tas ir liktenis, es sevi nomierināju un, sameklējis acenes, mēģināju šajā sarežģītajā tehnikas brīnumā atrast opciju “Zvanu arhīvs”... Aleksandrs, mans

sešgadīgais mazdēls, to būtu atradis pāris sekundēs, es nodomāju.

Brīdi paspaidījis mobilā taustiņus, sapratu – skārienjutīgie aparāti domāti jaunākiem ļaužiem. Nekas, vecīt, es sevi mierināju, tu neesi tehnisks cilvēks, toties tu vari savam mazdēlam par prieku no galvas noskaitīt “Maksu un Mōricu”...

Rīts turpināja savu gaitu. Ar čerkstošu krekšķi vecais sienas pulkstenis uzsāka riskantu procedūru – iedimdināt astoto stundu –, un es nolēmu, ka jāmet miers neproduktīvajai mobilā telefona izpētei un jāiet uz virtuvi: ja reiz nekas nesanāk garam, dosim kaut ko miesai, un, nolicis savu mobilo spītnieku redzamā vietā uz Dārzkopības enciklopēdijas monolitā sējuma, ieslēdzu meitas iedāvāto radioaparātu, kas tūdaļ sveica mani ar daudzkrāsainu gaismas ņirboņu, ar kādu bagātīgi tiek piesārņota visa modernā mūzikas aparatūra. Nu ko tad tu mums šodien nelabu ziņosi, pavaicāju savam mirdzošajam dēmōnam un nospiedu pogu, kas garantēja valsts galvenā radio pieslēgumu. Mans sarkasms attiecībā uz radiō ziņām bija aktuāls vismaz jau kādus pārdesmit gadus. Kopš dižās padomijas sabrukuma mūsu masu mediju jaunumi pa lielākai daļai bija maz iepriecinoši, un arī šajā rītā ziņu sižeti it kā sacentās, kuram tiks tas gods būt pašam sliktākajam. Izņemot laika ziņas – tās bija pozitīvas. Tika pavēstīts, ka dienas otrajā pusē lielākajā valsts teritorijā lietus pamazām mitēsies. Kā tad, es pie sevis norūcu, gaidi ar maisu, jūs reizēm sasolāt absolūtas blēņas, bet lai nu šoreiz jums būtu taisnība! Tos īslaicīgos nokrišņus, par kuriem ziņoja pirms pāris dienām, debesu tēvam jau sen vajadzēja apturēt...

Es atvēru ledusskapi un jau grasījos ieskatīties tā plauktos, kad, kā to vien gaidījis, pie ārdurvīm sāka skrāpēties rudais Trezōrs. Ielaidis ciema kopkaķi iekšā, es

šo uzlieliju: “Tev ir apbrīnojama intuīcija, brālīt! Tu drīz varēsi piedalīties ekstrasensu cīņās. Ko tu teiktu, ja mēs šorīt uzceptu pāris olu?” Saņēmis piekrītošu ņau, ieslēdzu savu trīsriņķu elektrisko plīti. Trezōrs, sapratis, ka viss būs kārtībā, atliek tikai pagaidīt, laiski iekārtojās atpūtas krēslā. Divas man, viena šim, es nospriedu, un drīz vien uz pannas jau čurkstinājās trīs olas. Nolēmis sev sataisīt arī salātus, aizsteidzos uz tā saukto sakņu dārzu, kas mana visai plašā pagalma dienvidu pusē pagaidām gan aizņem nožēlojamu pleķīti – divas pāris metru garas dobītes –, bet manas vajadzības pilnībā apmierina. Blakus teritōrijās jau sen bija sastellētas gan siltumnīcas, gan plēvju mājas, bet, lai sarūpētu maltītei lokus un dilles, man patiešām pietika ar miniatūro dārziņu. Vēl būdams ārā, sadzirdēju, kā mans mobilais nedraugs jautri atskaņo pazīstamo maršu no Gunō kunga pasaulslavenās ōperas. Šoreiz es laimīgā kārtā nekļūdījos un bez kavēšanās pieslēdzos sarunai.

– Traktieris “Pie rudā kaķa” klausās! – Pēc numura pazinis zvanītāju, atļāvos pajokot.

– Pie aparāta pats kaķis vai kā? – mans ilggadējais kolēģis Kreicvalds atjokoja pretī.

– Drīzāk – vai kā! – es noburkšķēju un, piespiedis aparātu ar plecu pie auss, mēģināju ar nazi un dakšiņu apgriezt olas, kas izskatījās jau pietiekami cepušās, uz otru pusi. – Tu man jau zvanīji?

– Jā, divas reizes. Bet no cita numura.

– Kas tev tā par konspirāciju? – jautāju, bet atbildes vietā vecākais inspektōrs bažīgi vaicāja: – Klau, tu tā saraustīti elpo, Sapa!... Ko tu tur dari?

– Neesmu drošs, – es pasmaidīju, – vai drīkstu to atklāt...

– Tad jau tas ir kas intīms, ne?

– Uz to pusi velk... Es bakstu olas!

– Ko tu neteiksi! Jau no paša rīta?

– Jā, Kreicīt, pensionāri var to atļauties. – Es atviegloti nopūtos, jo man beidzot izdevās visas trīs olas apmest otrādi. – Ir vēl jautājumi?

– Jā, viens ir. Tās olas, ko tu tur baksti, ir tavas vai kaķa?

Novērtētājs Kreicvalda asprātību, iesmējos. – Divas būs man, trešā tiks manam rudajam draugam.

– Skaidrs... Klau, vajadzētu saskrieties. Negribi atšaut pie manis?

Vecākā inspektora piedāvājums tik ļoti pārsteidza, ka uz mirkli pat paliku uz pauzes.

– Ja atklāti, – es atzinos, – negribu vis. Man pārvaldē nekas nav meklējams. – Sakāmais man paspruka asāk, nekā būtu vēlējies, jo ne jau Kreicvalds bija vainīgs, ka krīze valstī vēl nav beigusies un visās iestādēs notiek pakāpeniska isināšana, tāpēc es jautāju jau maigākā tonī: – Piedod, ceru, tu to saproti?

– Viss kārtībā, Sapal! Teorētiski es to saprotu. Labi, man nav iebildumu, ja mēs satiktos kaut kur citur, kādā abiem pieņemamā vidē, ja jau tev tā pārvalde tik ļoti kož kaulā.

– Nē, vari nesatraukties – ar mani viss ir *okay*, Kreicīt! Esmu jau gandrīz apradis ar jokaino sajūtu, ka man katru rītu nav jāceļas pusseptiņos. Un būšu atklāts, – es nosmaidīju, jo tā patiešām bija taisnība, – lai cik būtu dīvaini, man tas ir pat iepatīcies!

– Šķiet, tā nemaz nav slikta ziņa... Nu tad kā, Sapal, atbrauksi?

– Jau tā kā šodien?

– Jā, būtu vēlams. – Mana senā pārinieka balsī ieskanējās priekšnieka tonis.

– Nu, ja tu tā saki, – biju spiests piekrist. – Kāpēc ne...

– Brīnišķīgi! – Vecākais inspektors izklausījās apmierināts. – Gaidīšu!

Interesanti, kas tam Kreicim padomā... Pieļāvis domu, ka senais kolēģis būs sadomājis kādu ģimenisku pasākumu, mēģināju atcerēties, kad šim ir dzimšanas diena, bet šo domu biju spiests atmet – aicinājumu uz kopīgu pasēdēšanu taču varēja nokārtot arī pa telefonu. Jā, dīvaini... Bet mana allaž čaklā iekšējā balss bija nolēmusi ieturēt pausi un šoreiz vēl nepieslēgties... Sastapis Trezōra vaicājošo skatienu, noglaudu runča rudo kažoku un paskaidroju: – Acimredzot kaut kas nopietns, brālīt... Nu, ūsainais, nāc brokastīs!

DŽĪNŌ

Jau labu laiku nevarēju aizmigt, it kā būtu sastrēbies litriem kafijas. Tizlā pļēgurošana smirdīgajā nomaļās stacijas zabegalovkā nebija palikusi bez sekām – galvā kaut kas dunēja un miegs nenāca ne sitams.

Kas mani dīdīja sasieties ar tiem trim kretīniem, kuri jau no paša rīta bija pielikušies kā cūkas... Ieskatījies savā padomjlaiku rokas pulkstenī, konstatēju – bļin, jau pusčetri! Nē, čalit, – viss, jāguļ, es sev domās uzbrēcu, bet miegs kaut kur maldijās, lai kādas aitas es arī skaitītu...

Vakardiena bija iesākusies puslīdz normāli. Pabeidzis baudīt nakts priekus ar savu sievieti, kuru par savu varēju saukt tikai nosacīti – mana pelīte oficiāli vēl skaitījās precēta –, slāju uz autobusu pieturu, lai ar pirmo busu brauktu uz guļvietu kaut kāda tehnikuma, kurš, ja nekļūdos, vairs vispār neeksistē, pagalam noplukušajās kojās. Kad pelēko kundziņu tumšajām šeftēm Daugavpilī bija pielikts punkts un tur mani pakalpojumi vairs nebija vajadzīgi, šo nožēlojamo mitekli, tāpat kā darbu piejūras ciema lielveikalā,

viņi man bija sagādājuši pagājušajā gadā. Lai arī tas nebija diez ko ērti – trīsreiz nedēļā līdz Kurzemes piejūrai bija jākratās gandrīz divas stundas –, darbs kaulus nelauza, un grafiks – trīs maiņas nostrādā, divas brīvas – mani pilnībā apmierināja.

Laikam jau biju vilcīns par lēnu, pieturvieta bija tukša, kas liecināja, ka pirmais rīta busiņš jau aizgājis vai varbūt nemaz nav bijis... Nākamais, ja varēja ticēt tam, kas rakstīts uz saulē un lietū daudz cietušās šiltes, gaidāms pēc četrdesmit divām minūtēm. Nosist jūs visus kā utis, es nospļāvos un iespēru bleķa atkritumu urnai. Apmetusi kūleni un plašā lokā izkaisījusi smēķu galus, skārdenes un citas drāzas, bleķa kaste ielidoja grāvī. Lai kaut nedaudz nomierinātos, aizsmēķēju un apsēdos uz sola. Tas ar dažādu krāsu flomīšiem no vienas vietas bija izraibināts ar stubliem ķiņķēziņiem un vēl stublākiem seksa piedāvājumiem – *Inez + Leo = lov... Akvis grib sexu...* Bļin, galvā drātētie tiņi, pareizi rakstīt vēl nav iemācījušies, bet seksu – to šiem padavaj... Nožēlojamā kretīnu paaudze... Vai tie sīkie telefōnu drocītāji maz apjēdz, kas vispār ir sekss...

Sāka liņāt... Nolādēts, tā tik man vēl trūka, nočortojos un palīdu zem pieturvietas jumtiņa. Pēc pārdesmit minūtēm miklās šosejas likumā parādījās nenosakāmas krāsas opelis. Autiņš kustējās kaut kā neierasti lēni un aizdomīgi tuvu ceļa malai. Laikam kāds nāves kandidāts, pusakls penzis, pie sevis nosmīnēju un, pacēlis roku, jau laikus nostājos ceļa malā. Ja laimēsies, paķers mani vismaz līdz lielajai šosejai, varbūt pat līdz Rīgai. Biju kļūdījies. Kad sagraubusī mašīna apstājās, atvērās pakaļējās durvis, un miesās ražens tēvainis gandrīz izvēlās uz asfalta.

– Čalīt, ja kaut cik māki braukt, tad velciet šurp, sēdies pie barankas. Aizrausi mūs līdz elektrīckai! Jēpi! – Atrāvis

šofera puses durvis, viņš uzsauca pie stūres sēdošajam:
– Davai, pārvācies uz pakaļu!

Apsēdies šofera vietā, bez grūtībām sapratu, ka vieglā pālī bija visi trīs, ieskaitot vīreli, kas vēl tikko bija autiņu stūrētājs. Iedarbinājis sagrabējušo braucamrīku, kuru par automašīnu varētu nodēvēt tikai sarunas karstumā, sāku braukt. Vēl arvien sīki liņāja, autō priekšējais stikls bija norasojis sīkiem pilieniem, un saskatīt, kas notiek uz šosejas, varēja tikai ar grūtībām... Pamēģināju ieslēgt logu tīrītājus, bet tie, kā jau tas bija gaidāms, nekustējās ne no vietas. Es pametu skatienu atpakaļ.

– Veči, atskrūvējiet vismaz tos pakaļas logus, te jau nav ko elpot!

– Domā, tas mums pašiem nebūtu ienācis prātā! – blakus sēdošais vīrs nošņācās. – Tie logi neskrūvējas, kloķi totāli iestrēguši. – Viņš palaida sīku smējienu un, nopētījis mani, pavaicāja: – Skatos, tu tā tīri lustīgi brauc. Cik tev gadu, puisīt?

– Pamatskolu piebeidzu vēl krievu laikos.

– Tiešām? Es tev nebūtu devis vairāk par sešpadsmit.

– Vari mierīgi tam ciparam vēl tikpat pieskaitīt. – Pagriezu galvu sāņus, ar to likdams saprast, ka neesmu noskaņots uz bezjēdzīgu pļurkstēšanu. Bet vīrelis nelikās to manām.

– Un kā tad tevi sauc, ja nav noslēpums?

– Džīnō, – caur zobiem atrūcu.

– Džīnō? Jūs dzirdējāt? – viņš noprasīja aizmugurē sēdošajiem. Tie kaut ko atņurdēja, bet blakussēdētājs, skaļi nožagojies, pārjautāja: – Džīnō? Eu, bet kas tev tādu spocīgu vārdu iedeva? Mutere? – Nesagaidījis atbildi, iereibušais pusmūža vecis bija nolēmis turpināt sarunu: – Mani sauc Valis, bet tie tur aizmugurē ir Normunds un Jēpis.

– Vispār jau Jāzepe, – būdīgais no aizmugures sēdekļa precizēja. – Bet tas nav svarīgi...

– Kungi, – es noprasīju, – par kādu električku ir runa? Kur mēs īsti braucam?

– Uz priekšu! – Par Normundu nosauktais man no aizmugures paplikšķināja pa plecu. – Pēc pāris kilometriem pa labi būs meža ceļš, tas izies uz veco dzelzceļa pārbrauktuvi.

– Bet tā jau gadiem nedarbojas, tur jau sen bomis priekšā. – Es pasmīnēju. – Ja gribat, lai es to taranēju, tad jums vajadzēja braukt ar tanku. – Pār plecu paskatījos uz Jāzepu, kas sūca alu no jau patukšas litrīgās plastmasenes.

– Tas būtu itin šiki. – Uzrunātais klusu iesmējās un, izšļakstījis labu tiesu no dzēriena sev uz kakla, piebilda: – Militārais poligons jau tepat netālu...

– Brauc, Džinō, ja tevi patiešām tā sauc. – Sarunai atkal pieslēdzās Normunds. – Kad ar dievpalīgu būsīm tikuši līdz pārbrauktuvei, mēs kāpsim laukā, tur līdz tuvākajai stacijai ir nieka pārsimts soļu...

– Un kas būs ar autiņu? – es painteresējos.

– Varēsi to savākt. Mums to vairs nevajag.

– Jā, šo limuzīnu mēs tev dāvinām! – Iesmējās blakus sēdošais Valis un, piemiedzis ar aci, sazvērnieciski nočukstēja: – Mēs to klaberkasti tā maīgi nofenderējām!

Bļin, tā tikai man vēl trūka! Tagad, kad līdz nosacītā sroka beigām man palikuši kādi sūda daži mēneši, sasmērēties ar zagtu braucamo, kura vērtība bija mērojama tikai pāris ceineros, – tas nu būtu pilnīgs un absolūts stulbums... Strauji nobremzējis, izkāpu no autō.

– Paldies, veči! Man nūdien nav vajadzīgas nepatīšanas. – Es pamāju trijotnei ar roku un aizcirtu durvis. No negaidītā trieciena aizmugures durvju sānstikls par

plaukstas tiesu noslīdēja uz leju. – Nu re! Tagad jums būs arī viena puslīdz lietojama elpojamā sprauga! Laimīgu ceļu! – Izvilcis no kabatas cigarešu paciņu, aizsmēķēju.

– Pagaidi, čomiņ! Nestreso! Kas nav piesiets, tas ir ņemams! – Jāzeps, pārliecies pāri Normundam, pie nošļukušā stikla skaidroja. – Šis grausts točno nevienam vairs nebija vajadzīgs, mēs to savācām pie kaut kāda šrota. Autiņš bija atstāts pie vārtiem ar visām atslēgām. Tā ka, Džīnō, rāpies vien atpakaļ un iedod mums arī pa cigai, mums jau sen izbeidzās...

Stāsts izklausījās ticams, vecais opelis tiešām izskatījās pēc mirēja – riepās bija nojātas tuvu nullei, un no izpūtēja oda pēc gumijas, tāpēc iekāpu atpakaļ nodzītajā graustā.

Laikam tomēr biju iesnaudies, jo satrūkos no negaidīta trokšņa – kāds kretīns bijušo kopmītņu koridūrā nekautnīgi skaļi bija aizcirtis durvis. Pieslējies gultā sēdus, iemetu acis pulkstenī – knapi puspieci. Ja arī biju iekritis caurā miegā, tad tikai uz stundu. Nē, tā neies cauri, es sev skaļi skaidroju, jāmēģina iemigt! Rīt tev uz kungiem jāatstāj iespaids, ka ar Džīnō viss ir *okay*, ka uz viņu vēl arvien var paļauties, ka viņu pieskatāmais džekiņš nav palaidies šmigošanā... Pārvilcis segu pāri galvai, nolaidos guļus, bet domas, kā par spīti, atgriezās pie vakardienas...

Ceļu turpinājām klusēdami. Blakussēdētājs izskatījās iemidzis. Atspiedis galvu pret durvīm, viņš ik pa brīdim iešņācās. Kas notika aizmugurē, mani neinteresēja...

– Tu skaties! Nepaskrien garām! – Normunds man uzsita uz pleca. – Te būs jāņem pa kreisi.

– *Okay*, – atņurdēju un iegriezu mašīnu sānceļā. Manevrs sirmajam opelim nepatika, laikam sanāca par strauju, jo motōrs noslāpa.

– Uzmanīgāk gan, nesajāj sajūgu! Kā nekā tas leksuss tagad ir tavējais. – Normunds ņirdza. Sarunu pārķēra otrs aizmugurē sēdošais. – Izskatās, ka esi te jau braucis. Kādu skuķi vedi kompostrēt? Uzminēju?

Neuzskatīju par vajadzīgu atbildēt un, ne bez grūtībām iedarbinājis motōru, lēnā gaitā atsāku braukt, bet šis neri-mās un turpināja: – Jā, jā, te ir tāda klusa vietiņa, un pilsēta arī nav tālu...

– Turi muti, netraucē šim braukt! – Normunds apsauca. Acīmredzot runātājs pārējiem bija autoritāte, jo uz brīdi autiņā iestājās klusums.

Pie vecās pārbrauktuves nonācām pēc pusstundas. Visi izkāpām, un es drošības pēc pārvaicāju: – To mašīnu tiešām te pametīsim?

– Bez problēmām, – Normunds staidāmieš norūca. – Kam tad to nodzīto tačku vajag? Labi, ka vispār līdz šejie-nei atvilkām. Man jau vienu brīdi likās, pa tiem ciņiem kra-toties, tā grabaža pārlūzīs uz pusēm... – Abi pārējie pie-krītoši māja ar galvu un aizgūtnēm vilka plaušās svaigo meža gaisu. Izskatījās, ka pūsmūža vīri ir manāmi atžir-guši, druknais Jēpis, saberzējis rokas, priecīgi iesaucās:

– Tagad tikai vēl vienu alu, un būsim atpakaļ rāmjos! Ko saki, Norča? Nez, tā bufete pie stacijas būs jau vaļā?

– Nav ne jausmas. – Normunds paraustīja plecus. – Jūsu iecienīto točku darbalaiķus neesmu uzskatījis par vajadzīgu piefiksēt...

– Nujā, tu mums pa tiem smalkajiem krogiem ganies. Labs i, tad jau redzēs, – Valis atsmēja. – Tāpat uz to pusi jāiet...

– Ejam, jaunais draugs, – Normunds uzrunāja mani. – Mēs tagad esam tavi parādnieki, izmaksāsim! Ja tā būda būs vaļā, varēsi pasūtīt visu, ko vēlies!

– Tiešām visu? – Pasmīnēju.

– Nešaubies ne mirkli, puikiņ! – Valis man uzsita uz pleca. – Norča ir pagrīdes miljonārs!

– Tad ko mēs te diršamies, varbūt izsaucam taksi? – es piedāvāju.

Miljonārs pavīpsnāja. – Jā, to mēs mierīgi varētu, pie tam – katram savu. Bet es neesmu normāls vecis, ja tu, zēniņ, saproti, ko ar to domāju... Ne velti čaļi iesaukuši mani par ekstrēmīķi. Jā, esmu dīvains. Man patīk špāsīgi gājieni. Viss, ejam! – Normunds, kuram varēja dot ap gadiem četrdesmit, pielika sarunai punktu, un mēs sākām palēnām vilkties uzbēruma virzienā.

Kad bijām kādus pārdesmit soļus jau nokātojuši, satrūkos: uz aizdzītā autiņa stūres palika mani pirkstu nospiedumi, un tas nu nepavisam nav gudri, nepavisam! Tāpēc es apstājos un uzsaucu nejaušajiem ceļabiedriem:

– *Sorry*, kungļi! Izskatās, ka tajā grabažā būšu pasējis mobilo, aizskriešu pakaļ. Ejiet vien, es jūs panākšu. – Pametu šiem ar roku un ātrā solī aizcilpoju uz pārbrauktuves pusi. Nonācis tur, vispirms iedarbināju mašīnu un atpakaļgaitā iestūrēju to dziļāk krūmos, lai grausts, kas tomēr kustējās itin braši, tik ļoti nedurtos acīs. Atradis bagāžniekā eļļainu lupatu, apslaucīju stūri, ātruma pārslēgu un durvju rokturus. Bez konkrēta nolūka galu galā, ja jau tas autiņš tagad ir mans, opeļa atslēgu iebāzu kabatā. Es pamazām nomierinājos – nekādas pēdas mentiem te nebūs atrodamas. Slapjā zāle, kas bija itin kupli saaugusi abpus meža ceļam, reālus pēdu nospiedumus nesaglabāja. Apmierināts ar paveikto, steidzos atpakaļ un panācu čalojošos večus jau netālu no perōna. Pa ceļam līdz stacijas bufetei, kas, man par nelaimi, bija vaļā, vīri, cits citu papildinot, apstāstīja, kas ar šiem vakar noticis. Normunda radniecei te netālā ciematā bijusi kaujama cūka. Šis viens nav uzņēmies to slepkavniecisko darbu paveikt un aicinājis

savus čomakus izlīdzēt. Aizbraukuši tur, pašiem par brīnumu, pa trim to vepri kaut kā pievārējuši. Saimniece, kā jau kārtīga latviešu sieva, uzlikusi polšu. Ar to bijis par maz. Gājuši uz bodi pakaļ otram. Tad vēl diviem. Beigās metuši mieru un krietnā pievakarē slājuši uz autobusu, bet pa ceļam bez ļauna nolūka iegriezušies ciema krodziņā, tā sakot, pēdējo reizi uztankoties. Tur, kā jau tas nereti gadās, sapazinušies ar jautru kompāniju, kas dzertuves vasaras terasē svinējuši atkāzas. Jaunais pāris te esot iepazinies, un tagad šī vieta tiekot apmazgāta ar konjakiem un torti. Orģijas turpinājušās līdz rīta gaismai, tad visi paklīduši, un trīs brašie cūklopa kāvēji steberējuši uz autobusu pieturu, bet puskrēslā apmaldījušies un, kādu stundu izbradājušies pa krūmiem, atjēgušies pie šrotiem, kur savākuši man jau zināmo opeli...

Sevi pazīdams, biju nolēmis mazajā ūķī neko grādīgu nedzert, izraut tasi kafijas un kāpt pirmajā vilcienā, kas brauks uz Rīgu, jo nākamajā rītā bija jābūt skaidram kā stikliņam, bet kas tev deva! Vīri mani apsēdināja pie galda, un sākās garais dzēriens – viens alus, tad otrs un trešais, vēl šņabis un beigās kaut kāds draņķa liķieris, rezultātā vilcienā iekāpām tikai pievakarē.

Kad veči pēc kārtējā alus kausa aizvilkās pačurāt, varēju pārliecināties, ka par miljonāru nosauktais tipiņš tiešām izrādījies visai naudīgs, tāpēc neizjutu ne mazākos sirdsapažinās pārmetumus, kad “aizņēmos” pāris piecdesmitnieku no viņa maka, ko šis bija pametis turpat uz pudelēm un glāzēm bagātīgi nokrautā galda...

Mobilajā spalgi un nepielūdzami noskanēja modinātāja kaitinošie signāli. Pusdeviņi. Jāceļas. Atvēris logu, aizsmēķēju. Nē, viss būs labi – pauris vairs nedunēja. Jutos jau puslīdz normāli. Aizvilcieties uz gaiteni galu līdz kopējai

dušas telpai un iemetis aci šmucīgajā, mušu nodirstajā spoguļi, nospriedu: nav tik traki, izskatos līmenī un, ja vēl noskalošu mūli, būšu štokos. Līdz norunātajam laikam, kad jātiekas ar pelēkajiem, vēl krietns brītiņš. Savākties pagūšu.

SAPALS

No smilšainā zemesceļa izbraucis uz lielās šosejas, ļāvu vaļu domām: kā tas toreiz gadījās, ka esmu Sapals? Bērnībā visi mani sauca par Paulu. Iesauka Sapals man pielipa pēc pamatskolas beigšanas, kad, saņemot pasi, negaidīti atklājās, ka manā dzimšanas apliecībā ierakstīts nevis viens kā lielākajai daļai ļaužu, bet divi vārdi – Salvijs un Pauls. Šos abus apvienojot, klasesbiedriem sanāca Sapals, kas itin labi saderēja arī ar grūti izrunājamo Ezerlīci. Taču uzvārdā mani reti kurš uzrunāja. Kopš laika gala visiem esmu Sapals. Pieļāuju, ka viens otrs, ar kuru neesmu bijis tuvāk pazīstams, ir pārlicināts, ka Sapals ir mans uzvārds. Reiz, man saņemot kādu no daudzajiem godarakstiem, mūžīgi izklaidīgais pārvaldes priekšnieks, roku spiežot, teica: “Jums, biedri Sapal Paul Janovič, tiek izteikta atzinība par panākumiem mūsu grūtajā, bet atbildīgajā kriminālizmeklētāja darbā.” Toreiz no visiem klātesošajiem kolēģiem iespurdzās labi ja pāris persōnu. Arī Gunita...

Jā, Gunita... Koki gar šosejas malām pēkšņi sāka joņot ātrāk, un, sapratis, ka esmu automātiski iespiedis gāzes pedāli grīdā, atrāvu pēdas no pedāļiem, izslēdzu autō aizdedzi un atvēru jumta lūku, ļaujot miklajam āra gaisam pavēdināt galvu...

Visu šo laiku, kopš vairs neesam kopā, ja manās domās ienāca Guncis, kas nu jau vairs negadījās nemaz tik bieži,

man lūpu kaktiņi pavilkās uz augšu, jo viss, kas mani saistīja ar šo sievieti, šķita tīkams un neaizmirstams. Taču tagad, uzzinot, ka Sergejs – dēls no pirmās laulības – sagājis kopā ar Gunitu, mani pārņēma niknums. Nē, tā tomēr nebūs gluži taisnība, es sevi domās pielaboju, tas jūtu kokeilis, kas atkal ievirmoja dzīslās, patiesībā ir stipri komplicētāks.

Apstādināju automašīnu pie vientuļa sānceļa, kas aizlocījās uz jūras pusi. Līdz Rīgai vēl bija krietnas stundas brauciens, un es izkāpu izlocīt kājas. Lietus bija pierimis, bet šoseja un smilgas sen neplautajā grāvmalā vēl bija slapjas.

Mēs ar Gunitu iepazināmies pirms gadiem divdesmit kādā no pieredzes apmaiņas braucieniem. Ja nemaldos, toreizējās brālīgās Čehoslovākijas galvaspilsētā Prāgā. Es biju kriminālistikas aprindās gana atzīta autoritāte, man vēl nebija četrdesmit, biju tikko izšķīries no otrās sievas un jutos brīvs kā ērglis gaisā. Tas droši vien izskatījās smieklīgi, bet es pats sev likos jauneklīgi apsviedīgs, atvērts bērnišķīgām dullībām un erētiskiem piedzīvojumiem. Gunita bija stipri jaunāka, viņa tikai pirms pāris gadiem bija beigusi juridisko fakultāti un strādāja ierēdņa darbu kādā no mūsu paralēlajiem resōriem. Jau Prāgā jaunā sieviete izrādīja interesi par kriminālistiku un kādā no tuvināšanās reizēm atļāvās palūgt, vai nevaru viņu iekārtot darbā kaut kur pie sevis – tuvāk praktiskajai noziegumu izmeklēšanai. To nokārtot nenācās grūti, jo štati tolaik visur bija pamatīgi uzpūsti un viens kadrs vairāk vai mazāk nevienam galvas sāpes nerādīja. Sākām ar Gunitu tikties biežāk, un tā nu sanāca, ka slaidā brūnace gadus divpadsmit bija ne tikai mana kolēģe, bet arī mana mīļākā vai, kā viņa pati mēdza izteikties, gultas biedrene retām reizēm... Apzīmējums bija patiešām trāpīgs, jo intīmā gaisotnē mēs tikāmies

reti, kopā bijām vien pāris nakšu nedēļā un arī ne vienmēr. Bija pat tādas reizes, kad dažādo pienākumu dēļ līdz gultas priekiem netikām mēnešiem ilgi. Kaut gan abi bijām juridiski brīvi un vecuma starpība – sešpadsmit gadu – ne man, ne viņai toreiz nelikās šķērslis, mēs kauliņus kopā nemetām. Iemesls tam bija visai prozaisks – Guncim bija slimīga mamma, un katru brīvu brīdi viņa brauca pie mātes uz Olaini un nakšņoja tur. Vismaz tāda bija versija, kurai es toreiz patiešām ticēju un nejutu ne mazākā pamata to apšaubīt, kur nu vēl pārbaudīt, bet, iespējams, vajadzēja...

Es stāvēju, atspiedies pret līku priedes stumbru, un vēroju, kā starp pielijušajiem zariem parādās pirmie nespodrie saules stari, kad pēkšņi sajutu: uz mani kāds skatās. Šosejas pretējā pusē no meža bija iznācis jauns stirnēns un ieinteresēti pētīja mani. Mūs šķīra tikai pārdesmit metru, es pat varēju saskatīt, kā jutekliski kustas stirnas nāsis, mēģinot saost, vai manī nav kaut kas no mednieka. Pacēlu uz augšu abas rokas, lai kustonis redz, ka tajās nav ieroča, ka man nav ļaunu nolūku, bet biklais stirnas bērns to neuzskatīja par draudzīgu žestu un apcirties ar pāris slaidiem lēcieniem pazuda krūmājā.

Vēlāk, kad attiecības ar Gunitu pamazām sāka zaudēt sākotnējo jūsmu, atklājās, ka manai gultas biedrenei ir arī vēl citas intereses... Arī kāds draudziņš, par mani divreiz jaunāks. Kāds izbijis arodskolnieks. Gunita gan taisnojās, ka tas puisis ir tikai un vienīgi draugs, ka viņam nepieciešams kompetentas speciālistes atbalsts – tas nelaimīgais esot ticis nepatiesi turēts aizdomās, ar islaicīgiem pārtraukumiem zēniņš pusgadu sabijis izmeklēšanas cietumā. Iespējams, tā arī bija, jo tādi gadījumi, kad kāda persona tiek turēta aizdomās par krimināliem pārkāpumiem, bet pēc laika atklājas, ka tā tomēr bijusi kļūda, atgadījās visai bieži... Tas, protams, būtiski iedragāja sabiedrības jau tā

pašvako uzticību visām tiesībsargājošajām institūcijām, bet tie apstākļi, kas šādas nebūšanas veicināja, bija pietiekami likumsakarīgi – kadru maiņa visos kriminālvajāšanas resūros bija nepiedodami bieža, lai neteiktu skarbāk. Augstas raudzes speciālistu trūka visur, ne tikai mūsu sistēmā.

Mēs pašķīrāties un, kā jau tas mēdz būt starp tuviem cilvēkiem, kuru jūtas abpusēji pierimušas, – bez īpašām kolīzijām, jo nebija jau ko dalīt. Arī apstākļi tam bija labvēlīgi – manu bijušo draudzeni pārcēla darbā citā nodaļā, un mūsu ceļi vairs nekrustojās. Neteikšu, ka man tobrīd bija viegli, bet nekas jau nav mūžīgs – arī skumjas. Pamazām apradu ar netikamo domu, ka Gunita pie manis vairs nebrauks. Bet pirms nedēļas kā zibens spēriens no skaidrām debesīm nāca šis šokējošais atklājums – Gunita satiekas ar manu dēlu...

Pēkšņi uzpūta dzestra vēja brāzma, un es devos atpakaļ uz mašīnu. Lai atgainītu nelāgo sajūtu, ieslēdzu radio *SWH Rock* un ļāvos smagā metāla, kurš man jaunībā tīri labi patika, monotōnajiem ritmiem.

Īsi pirms Rīgas robežas iezvanījās mobilais, un, iemetis aci displejā, bez īpašas sajūsmas konstatēju, ka zvanītāja ir Agnese – meita no otrās laulības. Savos divdesmit sešos gados Agnese bija pārāk naiva, bērnišķīga un impulsīva. Jau no mazotnes viņas pēkšņās garastāvokļa maiņas mani darīja gandrīz vai traku. Un tādas pašas dīvainības reizēm notiek arī ar mazo Aleksandru. Nojautis, ka saruna ar Agnesi, kā tas ar mākslinieciskas ievirzes būtnēm mēdz būt, būs gara un nekonkrēta, nolēmu atrunāties ar nevaļu un apsolīt, ka piezvanīšu vakarpusē, kad būšu mājās. Tikko biju paspējis pieslēgties sarunai, lai viņai to pateiktu, meita, vēl pat neapsveicinājusies, spalgi un kategoriski noprasīja:

– Tēvs, kas notiek?

– Piedod, Aģīt, bet es savā apkārtnē neko satraucošu nemanu, vienā mierā vizinos ar savu autō. – Izlikos nemanām meitas satraukumu. – Vai mēs nevaram papļāpāt kaut kad vēlāk, man te tāds sarežģīts krustojums priekšā...

– Kāds krustojums? Tu esi pilsētā? – Agnese likās patiesi izbrīnīta.

– Nē, ne gluži, esmu pusceļā, pie apvedceļa. – Lai iegūtu laiku saņemties, muldēju, pats nesaprazdams, ko. – Un izskatās, ka te sācies kārtējais ceļu remonts. Nevaru apjēgt, kā man te īsti jābrauc...

– Labi, es pēc brīža pārzvanišu...

– Jā, meitukiņ, tā būtu labāk... – Atviegloti nopūtos.

– Bet neceri, tēvs, ka tev izdosies izvairīties no sarunas! – Es iztēlē redzēju, kā Agnese, acis nedaudz piemiegusi, viltīgi smaida. – Es tavus gājienus atkožu bez pūlēm.

Dzirdētais mani nepārsteidza. Laikā, kad abi sīci no bērniem kļuva par pusaudžiem, biju traki noslogots darbos un nereti savus mazos redzēju jau aizmigušus, un tas nu ir tas, ko es sev pārdomu brīžos esmu pārmētis ne reizi vien. Nezinu, kā tas bija sanācis, bet ar meitu, kas bija jaunāka, man nez kāpēc bija izveidojusies daudz ciešāka emocionālā sasaiste nekā ar viņas pusbrāli. Agnese izmantoja katru mirkli, kad biju mājās, lai ierāptos man klēpī. Dēls savās maiguma izpausmēs bija daudz skopāks... Arī tagad, kad abas manas atvases jau sen ir pieaugušas un devušās savā dzīvē, Sergejs man piezvana tikai tajās retajās reizēs, kad viņam ir kāda reāla vajadzība. Ar meitu ir citādi. Aģis, lai vienkārši pajautātu: “Kā tev iet, tētuk?”, man piezvana vismaz reizi nedēļā...

Nepagāja ne pārdesmit minūtes, kad Agnese atzvanija.

– Nu tagad vari runāt? – Meitas balsī agresivitāte bija jūtami saplākusi.

– Jā, it kā varu...

– Kas tev meklējams Rīgā?

– Nekas īpašs, darīšanas. – Ar melīga optimisma piekapa balsi vienaldzīgi nomurkšķējis, turpināju: – Klau, ja nav nekā steidzīga, sazvanīsimies vēlāk, vislabāk būtu vakarā...

– Var arī vakarā, bet tagad atbildei man tikai uz vienu jautājumu: kas tev ir ar Sergeju?

– Ar ko? – Es mēģināju iegūt laiku, lai gan labi sapratu, par ko ir runa. – Nesadzirdēju – ko tu prasīji, saulīt?

– Izbeidz! Tu saprati vairāk nekā labi. Es par brāli vaicāju.

– Par pusbrāli.

– Nu un? Tāpēc es nedrīkstu zināt, kas jums abiem lēcies? – Agnese atkal uzvilkās.

– Drīksti zināt, kāpēc ne! Bet patiesībā, Aģi, šī nav telefonsarunai piemērota tēma...

– Atbildei, tēvs!

– Labi, atbildēšu, bet tev būs jāpagaida līdz vakaram, skaidrs? – Ievilku dziļo elpu un bez ceremonijām nospiedu ikoniņu ar sarkano klausulīti.

Noparkojies kādā bezmaksas stāvvietā, nosūtīju īsziņu Kreicvaldam “Esmu Rīgā, kur tiekamies” un, atlaidis savu sēdekli pusguļus, pievēru acis un atslābināju muguru, lai netraucēti sakoptu domas. Agnese tātad bija lietas kursā, ka manās attiecībās ar dēlu iestājusies zināma krīze, bet, kā varēja noprast, iemesls viņai zināms nebija. Bet tad vēl jo vairāk interesanti: no kurienes tad nākusi informācija, ka kaut kas nav labi? Visticamāk, šajā situācijā bija iesaistīti trīs dalībnieki – Sergejs, Agnese un Gunita. Iespējamība, ka Guncis būtu ticis ar manu meitu vai arī otrādi – ka Aģis būtu meklējis kontaktu ar manu bijušo mīļāko, bija visai apšaubāma. Viņas, protams, bija pazīstamas. Agnese tolaik, kad biju attiecībās ar Gunitu,

mācījās skolā, kas atradās netālu no pārvaldes, un bieži ieskrēja mūsu vietējā kafejnīcā uz tēva rēķina ko neko iekost, bet nekādu īpašu tuvināšanos gan netiku manījis. Versija, ka Sergejs pats būtu pusmāsai kaut ko pastāstījis, atkrita divu iemeslu dēļ – pirmkārt, no tā lamzaka meita būtu izvilksusi visu pa punktiem, un, otrkārt, viņas un Sergeja attiecības, vismaz man tā vienmēr bija licies, nebija diez ko siltas jau no laika gala. Tam par iemeslu bija Sergeja mātes neglītā dezinformācija, ka es no ģimenes esmu aizgājis tāpēc, ka Agneses māte jau gaidījusi sīko. Patiesībā viss bija pavisam citādi. To, ka ar manu līdzdalību kādai persōnai būs gaidāms bērns, uzzināju stipri vēlāk, kad man ar Sergeja māti jau pāris mēnešu vairs reālas kopdzīves nebija. Protams, teorētiski, ja skrupulōzi salīdzinātu datumus – kad varēja tikt ieņemta Agnese un kad tika iesniegts pieteikums par pirmās laulības šķiršanu –, varētu būt arī tā, ka par Inetas grūtniecību es varēju zināt, taču vienīgi tad, ja kāds mani par to būtu informējis, bet tā nebija. Taču šī nepatiesā versija uzvirvoja ikreiz no jauna, tiklīdz sanāca runa, kurš tad kuru toreiz pametis un kāpēc...

Manas netīkamās atmiņas pārtrauca bikls klauvējiens pie autō vējstikla... Pavēris acis, samanīju, ka pie mana spēkrata bija piestājusī aizdomīga kompānija – četri padrūma paskata tipiņi, kuru pagalam sagurušie ģimji uzskatāmi liecināja, ka iepriekšējā nakts pagājusi pamatīgā žvingulī... Atvēris savas puses logu, pajautāju:

– Problēmas?

– Jā, kungs, mentālas un materiālas... Varbūt varat izlīdzēt?

– Nu tās mentālās problēmas es diez vai varēšu atrisināt, – nosmīkņāju.

– Ar tām mēs kaut kā paši tiksīm galā, bet...

– Cik tad trūkst? – Parakājies jakas sānkabatā, kur man glabājas sīknauda, nopūtos.

– Nu cik nav žēl, – vīrišķis notrausa sviedru lāses no pieres, – baigi kaltē...

– Jā, tā izskatās gan. – Pametis skatienu uz pārējiem trim, kas bija nostājušies attālāk, es saprotoši piemiedzu ar aci nelaimīgajam tipam.

– Mums vakar bija tāda kā sēru diena. Pieminējām vienu aizgājušo... Iespējams, tas jums izklausīsies nenopietni, bet tas, ko apstāvējām, bija suņuks...

– Saprotu... Arī man ir nācies piedzīvot tādu nelāgu brīdi. – Iebēru lūdzēja sauļā visu sagrabināto sīceni. – Te būs! Trim četrām alus pudelēm tur vajadzētu sanākt!

– Sirsnīgs paldies, kungs! – Viņš pasmaidīja. – Un neņemiet ļaunā!

Kad kompānija raitā soli bija attālinājusies, atskanēja pīkstiens manā mobilajā, kas vēstīja, ka Kreicis ir reaģējis uz manu īsziņu. Nospiedis uz displeja attiecīgo vietu, izlasīju: “Būšu pēc pusstundas mazajā stāvvietā aiz Preses nama”. Nopriecājies, ka nebūs jābrauc iekšā pilsētas centrā, un nosūtījis atpakaļ lakonisku “ok”, iedarbināju savu divpadsmit gadus veco, bet vēl arvien uzticamo *Audi 90*.

DŽĪNŌ

Līdz vēstulē norādītajai tikšanās vietai – laukumam pie VEF Kultūras pils – nebija tālu, tāpēc nolēmu turp aizstāigāt kājām. Laiks vēl bija kā jūra, tāpēc vilkos laiskā gaitā kā jau cilvēks, kuram nekur nav jāsteidzas, jo priekšā visa dzīve, un domās pārcilāju attiecības ar abiem pelēkajiem. Kad pa Brīvības ielu biju nonācis līdz Gaisa tiltam, pieķēru sevi, ka, par spīti vēlmei savākties, tomēr jūtami

nervozēju: kopš pamodos, nepilnu pāris stundu laikā biju jau paspējis izsmēķēt puspaciņu, un tas mani tracināja. Mana veselība ne tuvu nebija ideāla, tā tikai vēl trūka, ka to kretīnu dēļ saķertu kādu plaušu kaiti. Tabakas rūgtā garša mutē pretīgi šķebināja, un daudz netrūka, ka būtu kādā vārtrūmē izvēmies...

Priekšnieku kungi jau krietnu laiku par mani nebija likušies zinis. Vienīgais kontakts bija naudas pārvedumi pa pastu, un tie, kā norunāts, tiešām bija regulāri – divarpus sotaki mēnesī. Nauda katru reizi tika sūtīta no citas adreses. Biju jau sen sarēķinājis, ka vēl kādu pusgadu man šī ikmēneša atlīdzība ienāksies. Un tad pēkšņi – kojās atstātā zīmīte ar pāris rindiņām bez paraksta! Es pat nezināju, kā tos abus draņķus sauc! Nuja, nekādu vārdu, nekādu adresi, ne telefonu zvanu, mēs ne pie kādiem apstākļiem neesam pazīstami – tas tika stingri noteikts jau toreiz. Un toreiz viss izgāja relatīvi gludi. Abi pelēkie bija par mani parūpējušies pat vairāk, nekā biju gaidījis: man tika sagādāts jauns darbs, vispirms kaut kādā dārzniecībā, pēc tam veikalā. Man tika arī jauna pase ar citu identitāti, bet galvenais, šie bija sagādājuši arī velnišķīgi labu alibi – oficiāli izdotu papīru, kas katram gadījumam glabājas drošā vietā, – ka laikā, kad nodarīju man uzticēto, esmu gulējis kaut kādā Piemaskavas slimnīcā ar lauztu kāju.

Vienu brīdi pat pieļāvu domu, ka pelēkie būs uzzinājuši par manu nosacīto sroku, bet diez vai, jo tad taču es tiktu sameklēts jau daudz agrāk.

Patiesībā tas bija stulbs pārpratums. Toreiz, braucot ar ričuku gar kanāla malu, saskrējos ar skuķeni, kas tur nemākulīgi kārpījās ar skritulenēm. Vainīga bija viņa. Mans braucamais, kuru pirms pāris mēnešiem biju nospēris, tai stubbenei pat nepieskārs, skuķe vienkārši nobijās, bet, tā kā negadījums notika uz ietves, kur pēc

noteikumiem man nevajadzēja atrasties, turklāt biju arī nedaudz ieķēris, kas, par laimi, gan netika pamanīts, tad sanāca tā, kā sanāca, – tā tizlene visā augumā iegāzās apstādījumu krūmos un, nez pret ko atsitusies, sadauzīja plecu. Palīdzēju tai pamuļķei piecelties un, sapratis, ka labi nebūs, sadabūju taksi un aizvedu šo uz traumām, kur konstatēja, ka viņai laužts atslēgkauls. Atspērās šās senči, sacēla brēku, un rezultātā – tiesas darbi par netīšu, vidēji smagu miesas bojājumu. Tika ņemts vērā, ka pats nogādāju cietušo uz slimnīcu, un viss beidzās puslīdz normāli. Tiesnese iešķieba man uz diviem gadiem nosacīto. Vēlāk pāris reižu ar to skuķi (viņu sauca Kaiva) vēl satikāmies, un man pat likās, ka viņa parakstītos arī uz kniebienu, bet, no sarunām izlobījies, ka šo vēl neviens nav drāzis, neriskēju ķēpāties... Lai vēl gadiņu paaugas, tad skuķim būs sešpadsmit, un tad jau redzēs...

Pašam nemanot, biju aizkātojis līdz Kultūras pils laukumam, kurā glīti sarindoti atpūtās kādi pārdesmit dažāda biezuma autiņi. Pelēkos nekur nemanīju. Nopētījis apkārtni, pieļāvu, ka abi noslēpumainie zeļļi šoreiz kavējas, kaut gan tas nebija viņu stilā. Parasti viņi bija pirmie un, lai kur arī būtu norunāta tikšanās – Botāniskajā dārzā vai nomaļā Juglas garāžu kompleksā –, vienmēr mani sagaidīja savā ierastajā paskatā: stulbos pelēkos uzvalkos ar neuzkrītošām kaklasaitēm, kas lika domāt, ka abi strādā kādā no daudzajām papīru dročītāju iestādēm.

Nekad neesmu sapratis, uz ko šī jaunā Latvija turas, šeit taču tikpat kā neko neražo, tikai pērk un pārdod. Biroju, banku un lielveikalu valsts – mahinatōru paradīze un trūkumcietēju elle.

Aizsmēķējis kārtējo cigareti, pamanīju no tuvējās tramvaja pieturas uz manu pusi slājam kādu rūsganām pinkām noaugušu džeku nodriskātās ādas biksēs. Izbalējušo, bet

krietni iesvīdušo tēkreklu rotāja divaina emblēma. Pienācis pie manis, jau pa gabalu smirdošais tips palūdza cigaretī. Saņēmis prasīto un aizsmēķējis, viņš it kā pie sevis nomurkšķēja:

– Tevi gaida otrā pusē, tur aiz pils, pie stroikas!

– Kā tu vispār zini, ka mani kāds gaida? – es tikpat klusu, bet, cik nu vien vienaldzīgi iespējams, noprasīju, taču biklais ziņnesis bija jau pagriezies uz pieturas pusi un, paātrinājis soli, veikli ielēca tramvajā, kas tūdaļ uzsāka gaitu. Tātad šajā riskantajā spēlē kaut kas ir mainījies, es nodomāju. Pelēkie, visticamāk, nav tikai divi vien. Iespējams, tādu kā es un pirms brīža redzētais smerdelis šiem ir dučiem.

Nesteidzīgā gaitā nonācis līdz divainajai celtnei, pamaniju, ka aiz tās plešas liels, ar žogu norobežots būvlaukums, kurā rosās paprāvs bars strādnieku, netrūka arī jaudīgas tehnikas. Acīmredzot te tiek likti pamati apjomīga izmēra kārtējai naudas atmazgātāju patversmei.

Ārpus sētas stāvēja nekārtīgi sarindoti dažāda kalibra busiņi un automašīnas. Atstatu no tām milzīga konteina ēnā rēgojās zaļgans pikaps ar uzrakstu “Ģeolōģiskā izpēte”. Cik varēja manīt, autiņā kāds sēdēja, jo šofera puses durvis bija pavērtas. Devos turp, un mana nojauta nepievīla – caur mašīnas priekšējo stiklu atpazīnu vienu no pelēkajiem. Laiski atlaidies sēdekli, viņš izlikās lasām avīzi. Otru gan nekur nemanīja.

– Sēdies, Džīnō! – Viņš pamāja ar roku. – Pavizināsimies?

– Vai tālu? – Es tēlotā nīgrumā saviebos. – Un ko nozīmē tā konspirācija ar to jefiņu ādas biksēs?

– Uz kuru jautājumu tu vēlies saņemt atbildi? – Pelēkais pasmīkņāja un iedarbināja mašīnu. – Tu kaut kur steigdzies? Ja nemaldos, tev šodien ir brīvdiena, zēniņ...

Palikumojsis pa dažiem sānceļiem, pelēkais noparkoja pikapu klusā ieliņā man svešā privātmāju rajonā.

– Slienies laukā! – izkāpis no mašīnas, vīrišķis noko-
mandēja. – Tālāk iesim kājām.

– Kas šī ir par vietu?

– Mežaparks, stulbeni. Neesi te nekad bijis?

– Nav gadījies. – Es izlīdu no mašīnas. – Kurš no jums
te dzīvo?

– Tas uz tevi neattiecas. Ejam!

– Klau, – es turpināju krist viņam uz nerviem, – tu
strādā ģeolōģiskajā izpētē?

– Arī tas uz tevi neattiecas. Ja vēlies uzsmēķēt, tad dari
to šeit, šefam tabakas dūmi nepatīk. Un izslēdz mobiļ-
ņiku! – viņš pamācošā tonī pabeidza sarunu un, noklik-
šķinājis autō signalizāciju, ienira krūmājā, kas svešiem
skatieniem slēpa šauru, vībotņu un dadžu ieskautu taciņu.
Aizsmēķējis sekoju viņam un nospriedu, ka šiem patiešām
kaut kas mainījies: otrs tātad ir šefs, šis – tikai izsūtā-
mais vai, kā tādus saukāja zōnā, šestjorka. Ar zekiem biju
saskāries Daugavpilī, kur mahinatōri mani pusgadu pirms
nopietnās ģelas iekārtoja par tādu kā sagādnieku. Pārmai-
ņas bija skārušas arī pelēkā kundziņa ārējo izskatu – šoreiz
šim mugurā bija vienkāršas audekla īsbikses un parasts
rūtains kreklis. Pēc stundas ceturkšņa mūsu gājiens bei-
dzās ezera krastā. Piesietas pie koka pāļiem, ūdenī šūpojās
vairākas laivas. Vienā no tām pamanīju otru pelēko. Noli-
cis uz ceļgaliem vairākus makšķerkātus, viņš laiski zvil-
nēja laivas priekšgalā. Arī šis bija tērpies atbilstoši vietas
izvēlei – gaišos šortos un naģenē. Vienīgais, kas liecināja
par agrāk ierasto pelēkumu, bija gaišais polo kreklis, kas
kakla izgriezumā atklāja tumšu spalvu kumšķi. Īsts pēr-
tiķis, pie sevis nosmīkņāju. Ja arī šoreiz neuzzināšu, kā
šos abus sauc, tad turpmāk tā arī būs: šis būs Pērtiķis,

otrs – Rūtainais. Šī doma mani tik ļoti uzjautrināja, ka es pat iespurdzos.

Pērtiķis, it kā redzētu mani katru dienu, nevērīgi pamāja ar roku.

– Ja viss kārtībā, manu zēn, tad kāp iekšā, – viņš noko-
mandēja. – Airēt, cerams, proti?

– Gan jau, – atņurdēju un, ietrausies laivā, nosēdos
vidū pie airiem. – Driķst jautāt, uz kuriem mēs tā kuģosim?

– Nekur tālu, – Pērtiķis man aiz muguras atrūca. – Līdz
ezera vidum. – Un, pārlidinājis pāri manai galvai audekla
somu, uzsauca Rūtainajam: – Tašā ir alus. Dzerši?

– Kāda runa! – uzrunātais atteica un, parakņājies somā,
ar ausij tīkamu troksni atrāva skārdenes atveri.

Svešām acīm mēs droši vien izskatījāmies pēc idiētis-
kiem zivju bendēm, kas gluži nepiemērotā brīdī – pašā
dienas vidū, kad jūlija saule cepina uz nebēdu, – nolēmuši
saķert kādu nieku zivju zupai. Jau iedomājoties vien par šī
ēdiena pretīgo smaku, man noraustījās kuņģis, un es biju
spiests ievilkāt elpu, lai nelāgā sajūta atkāptos.

– Kas ir, jau piekusi? – rūtainais ieņirdzās. – Vēl kādus
desmit metrus, un būs labi! Bet diez vai tu varēsi?

Daudz netrūka, ka būtu iegāzis viņam ar airi pa ribām,
viņa pretīgais smīniņš mani uzjundīja atmiņas no bērnu-
nama, kurā patēvs mani “visžēlīg” iespundēja pēc mam-
muka pāragrās nāves. Zivju ēdieni, kuriem es nepieskāros,
tur tika pasniegti divreiz nedēļā. Bērnumams... Jā, tā bija
nežēlīga, bet noderīga dzīves skola. Tur bija jācinās ar
zobiem un nagiem.

– Met mieru! – Manas nelāgās atmiņas izdzēsa Pērtiķa
balss. Pārlicies man pāri, viņš iemeta klēpī skārdeni. – Es
nopelnījis! Kā ta’ vispār sveizas, Džinō?

– Paldies! – Pasmaidīju un, cik nu vien laipni pratu, pie-
bildu: – Man viss kārtībā, šef!

– Izskatās, ka esi paguvis apsievoties. – Rūtainais ar skatienu norādīja uz laulības gredzenu manas labās rokas rādītājpirkstā. – Varbūt kādus pāris bērņus arī jau esi sataisījis? – Viņš nosmiņņāja. – Stāsti nu!

– Tas ir ōpapa gredzens, – es, brīdi paklusējis un atrāvis savu skārdeni, paskaidroju. – To man vecmuterīte atdeva, kad taisījās uz miršanu. – Es ieņēmu malku alus. – Vecpapu netiku dzīvu redzējis. Viņš esot nomiris jau pāris gadu pirms manas piedzimšanas.

– Bet tēvu un māti taču tu atceries? – šefs jautāja.

– Māti atceros, protams. Bet tēvs... Tāda man nekad nav bijis!

– Kā tā? – Sarunu pārķēra Rūtainais.

– Nu tā – nav, un viss!

– Kā to saprast? Miris vai pazudis bez vēsts?

– Nezinu... Tur nav nekā priecīga...

– Stāsti vien droši! – Rūtainais turpināja mani pratināt.
– Mēs neraudāsim.

– *Okay.* – Iztukšojis skārdeni līdz pusei, es pamazām sāku: – Kad man bija kādi pieci gadi, mammuks reiz atveda uz mājām svešu vīrieti, šis pabužināja man matus un pateica: “Nu, sveiks! Es esmu tavs papus!” Vēlāk šie apprecējās, bet tas gan nebija prāta darbs. Tas tēviņš bija drūmākais maita.

– Bet ko tad tu te muldi? – Šefs palaida sīku smieklīņu.
– Tad jau tēvs tev ir, tu tikai šo ciest nevari!

– Teicu jau: nav man tēva! Vēlāk, kad gāju skolā, es to sapratu. Noklausījos, kā muterīte ar to kretīnu strīdas. Un to viņi darīja bieži. Toreiz runa bija par manu, kā tas maita izmeta, nez kuros krūmos saķertā murmuļa, audzināšanu. Tātad tas ķēms, ko visu laiku biju uzskatījis par savu tēvu, tāds tikai skaitījās.

– Bet īsto neesi mēģinājis atrast? – ierunājās Rūtainais.
– Varbūt šis tev ir kāds deputāts vai ministrs?

– Man tas ir dziļi pie dīrsas! Neinteresē, un viss! – Saniknojies uz sevi, ka šiem visu to stāstu, nospļāvos pār bortu. – Iespējams, tas cilvēks ir dzīvs, varbūt man ir kādi pusbrāļi vai pusmāsas, bet to es nezinu un vispār – negribu zināt... No tēva atmiņai man ir šis te. – Es pacēlu gaisā kreiso roku. – Mamma to pulksteni bija glabājusi kaut kādā šūplādē, man viņa to atdeva, kad man palika sešpadsmit. “Tas ir viss, kas man ir no tava īstā tēva,” viņa toreiz nočukstēja.

– Vismaz kā šo sauc, māte pateica?

– Nē, laikam neuzskatīja par vajadzīgu. Es arī neprasi. Muterīte nu jau sen zem zemes, arī patēvs miris. Nesen šo noglabāja.

Noklausījies manu grēksūdzi un ieturējis iespaidīgu pauzi, Pērtiķis man uzsmaidīja.

– Nu tad tā, Džinō, no rītdienas tava šibrīža dzīvīte atkal pamainīsies. – Parakājies ietilpīgajā tašā, šefs izvilka un nopaukšķināja nākamo skārdeni. Alus, karstumā sasilis un nu brīvībā ticis, izšļacās viņam uz gaišajām biksēm. Izskatījās, ka šis tikko būtu apmīzies. Nepievērsis tam uzmanību, viņš ar brīvo roku pamāja man. – Padod šurp savu mobilo!

Saņēmis prasīto, spalvainais kretīns ar slaidu loku iemeta to ezerā. – Tas tev vairs nebūs vajadzīgs!

– Bļin! – palaidis pustukšo skārdeni pa roku galam, es iebrēcos: – Kas notiek?!

– Savaldies, čalīt! – Rūtainais atsmēja. – Neraudi, dabūsi jaunu. – Viņš izcēla no somas nelielu kartona kašteni ar aukliņām galā un, uzvēris tās uz viena pirksta, šūpoja dāvanu maisiņu man pie deguna. – Apsveicu ar jaunas dzīves sākumu, Džinō!